

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea“ sunt:

Agricola, (Erica), Agricola. (Hunedoara) Agricola. (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc). Albina. Ardeleana, Arișana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora. (Baia-mare). Arșișana, Băndăna, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală. (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Bereșana, Berzoria, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana. Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercuria), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște). Câmpiana. Cârțișoreana, Chiorana, Cliseteiana, Codreana, Comuna, Concordia, (T Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugirana, Decebal Detunata, Dorna, Drăganul, Dundreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgetana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogăna, Glia, Grănișterul, Hașegana, Hondoleana, Însoțire de credit, (Vestem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Garoșdia), Isrorul, (Sângeorgiu), Isrorul, (Sebeșul-inf), Iulia, Lăpușana, Lăgădiana, Lăpovana, Luceafărul, Mărgăreana, Mercur, Mielul, Minerra, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Negoitul, Nera, Noiana, Olteana, Orănciana, Orientul, Panțiorana, Putria, Pratra, Pugarul, (Cocova), Pugarul. (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Pogresul, Racoana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ira-mare), Răureana (Cop. Măndăstur). Săcuna, Sălmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Selăgeana, Sentinela, Șercădian, Silvania, Șomuzăna, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnavăana, Țibleșana, Timișana, Ușiana, Uniea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sănmărtin), Vulturul, (Tăgnad), Zărândeana, Zlăgheana.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Conferența Revizorilor noștri experți.

Precum am amintit la timpul său *Dl Parteniu Cosma*, în calitatea sa de președinte al „Solidarității“ a aflat de bine să convoace pe ziua de 9 l. crt. la o conferență comună în Sibiiu pe toți revizorii noștri experți în scop de a discuta și hotărî asupra mai multor chestiuni de o deosebită importanță pentru organizațiunea noastră financiară-economică. Dându-și sama de importanța chestiunilor puse la ordinea zilei, revizorii noștri experți au participat aproape în număr complet și discuțiile susținute în această conferență precum și deliberatele ei dovedesc, că ideea de a întruni la o conferență comună pe cei mai chemați oameni de specialitate ai noștri a fost cât se poate de norocoasă și — de sigur — și de folos. Rezervându-ne a aprea separat și în formă potrivită însemnătatea și obiectele acestei conferențe, la acest loc ne mărginim a raporta că la această conferență au participat următorii revizori experți: *Nicolae Căciulă*, șefcontabilul „Economului“, *Josif Diamandi* șefcontabilul „Bihorenei“, *Mateiu Jiga*, directorul „Furniceii“, *Josif Lissai*, șefcontabilul „Albinei“, *Liviu Magda*, funcționar superior la „Timișana“, *Traian Marcu* secretarul „Sentineli“, *Ioan Moldovan*, șefcontabilul „Victoriei“, *Constantin Popp* șeful locuitorii la „Albina“, *Ioan Popoviciu*, dirigentul filialei „Timișana“ Recaș și *Ioan Vătășan* insp. gen. al „Albinei“. Afară de aceștia au mai participat la conferență *Dl Savu Raicu*, di-

rectorul „Victoriei“, care deși — din cauza ocupațiunii sale prea mari — nu mai aparține corpului revizorilor experți, totuși a fost invitat ca un bărbat cu vaste și practice cunoștințe în afacerile de bancă și *Dl Ioan I. Lăpădatu* care în calitate de secretar al „Solidarității“ a făcut serviciile de raportor și notar.

Conferența a fost deschisă și prezidată în tot decursul zilei de venerabilul director al „Albinei“ *Dl Parteniu Cosma*, care cu toată vrâsta sa înaintată n'a pregetat a conduce și a lua parte activă la lucrările conferenței.

Conferența s'a deschis la 9 ore a. m. și după ce s'au prezentat scuzele a patru revizori experți, cari din cauze independente de voința lor n'au putut participa, s'a dat citire raportului general al secretarului „Solidarității“ pe care îl publicăm în întregime și care a servit de bază la lucrările și hotărârile conferenței:

*Onorată Conferență,
Domnilor Revizori!*

Prin întrunirea Dv. de azi se împlinește o veche și simțită trebuință și dorință a noastră a tuturor de a întruni la o Conferență comună pe toți revizorii experți ai „Solidarității“, cari prin experiențele lor nemijlocite, câștigă pe la singuraticile institute revizorate, sunt bărbății cei mai chemați a se pronunța asupra multora din chestiunile, ce trebuie să ne preocupe în scopul mersului bun și dezvoltării normale a băncilor aparținătoare însoțirii noastre.

Am socotit că e timpul să Vă invităm la această conferență pe deoparte pentru că cei patru ani trecuți, de

când s'a decretat la noi controlul obligator și extern, sunt, credem, destul de suficienți pentru a ne da samă și a pune în discuție rezultatele obținute pe acest teren, pe de altă parte pentru că situațiunea multora din băncile noastre — cum știți prea bine — reclamă discuții respective acțiunii, cari — după părerea celor mai mulți — nu mai pot fi amânate. Și trebuie să mărturisim sincer că cu deosebire pentru acesta al doilea motiv — a cărei răspundere ne apasă pe toți deopotrivă — V'am invitat la Conferența de azi, fiind firm convinși că din hotărârile întrunirii Dv., se vor stabili acele proceduri unitare și de folos, cari să normeze calea cea adevărată a activității noastre financiare din viitor. În acest scop în ordinea de zi ne-am văzut îndemnați să luăm pe lângă discutarea activității propriu zisă a revizorilor experți și o samă de chestiuni prin discutarea și rezolvirea cărora credem să ne putem ajunge scopul de care vorbim.

Prima din chestiunile puse la ordinea zilei este *chestiunea rezultatelor obținute până acum prin revizuire.*

Cu privire la acest obiect, credem, V-ați putut convinge din rapoartele speciale prezentate de direcțiunea „Solidarității” adunărilor generale ale acesteia, cumcă toți factorii grupați în jurul însoțirii noastre, s'au declarat mulțumiți cu rezultatele obținute. Scopul avut în vedere la decretarea controlului obligator și extern, a fost ajuns. Băncile noastre aparținătoare „Solidarității” — cu prea puține excepțiuni — au trecut peste considerațiunile cu cari se combătea la început ideea controlului extern și au făcut regulat uz de instituțiunea revizorilor experți. Toate băncile noastre mari și cu ele aproape toate băncile românești — la 1 Oct., anul trecut erau deja 121 — sunt astăzi supuse controlului revizorilor noștri experți. E un rezultat însemnat acesta, care dacă s'a ajuns are să se mulțumească în cea mai mare parte a sa tactului și priceperii cu care revizorii noștri experți și-au îndeplinit chemarea. Băncile noastre — chiar și acele, cari la început erau mai neînduplecabile — s'au convins că revizorii noștri experți sunt organe înaintea cărora pot deschide toate cărțile lor, căci sunt respătite cu cea mai desăvârșită bunăvoință și încredere din partea celor ce le revedează. Între astfel de împrejurări activitatea revizorilor experți, a produs rezultate pozitive, căci în lucrările tehnice și administrative a băncilor noastre azi se observă îmbunătățiri evidente. Se observă cu deosebire acolo unde direcțiunile băncilor revidate au secundat munca revizorilor experți, introducând inovațiile și reformele indicate de dânsii. Și trebuie să mărturisim la acest loc că organele administrative și de control ale băncilor noastre apretiază cu totul tot altcum importanța revizorilor experți ca înainte de aceasta nu mai mult decât cu patru ani. Cuvântul revizorilor experți este și va fi tot mai mult considerat. Aceasta am experiat-o cu deosebire acolo unde mâna revizorilor experți a scormonit greșeli și întrelăsări, în fața cărora membrii direcțiunilor interesate n'au stat nici un moment la îndoială că indi-

gitările date de revizori sunt singurele modalități de îndreptare, de regenerare. Am putea să indicăm la acest loc cazuri concrete. N-o facem. Ne mulțumim a constata că azi publicul nostru e în clar cu aceea că instituțiunea revizorilor experți e o instituțiune folosită și că ea nu vine în colizie cu principiul independenței de acțiune a singuraticelor instituite financiare, precum și că activitatea revizorilor experți a produs deja rezultatele așteptate.

Aceasta este, Onorată Conferență, convingerea noastră a celor ce urmărim mijlocit, din rapoartele revizorilor experți, rezultatele obținute. Dorim însă să auzim și cuvântul Dv., în această privință și cu deosebire dorim să Vă pronunțați asupra experiențelor, ce le-ați făcut cu privire la regulamentul și chestionarele în temeiul cărora se fac azi la noi revizurile, pentru ca direcțiunea „Solidarității” — pe baza observărilor Onor. Conferențe — să poată lua măsurile de lipsă întru îmbunătățirea din ce în ce mai mare a procedurii și rezultatelor controlului obligator și extern.

A doua chestiune pe care rugăm să o supuneți apretierii Dv., este *acțiunea revizorilor experți întru îndreptarea activității băncilor noastre pe o cale mai corespunzătoare.*

În cadrele regulamentului nostru în vigoare, de prezent activitatea revizorilor experți se extinde cu deosebire asupra chestiunilor de ordin tehnic și administrativ. Starea unei bănci însă nu poate fi garantată numai prin un perfect aranjament tehnic și o bună rânduială administrativă. Aceste două lucruri îi pot fi de mare folos, dar condițiunea de căpetenie este întocmirea unei politici de afaceri raționale și corăspunzătoare intereselor lor supreme, cari să garanteze existența sub ori ce împrejurări a singuraticelor bănci. Sub acest raport judecate băncile noastre — trebuie să o recunoaștem — că politica lor de afaceri — la multe — reclamă îndrumări speciale. Căci azi — cum s'a remarcat de atâtea ori — unele din instituttele noastre de bani, în tendința lor de afaceri, au depășit marginile unei politici raționale și în conformitate cu adevăratele lor interese. Multe și-au forțat mijloacele financiare în o astfel de măsură, încât în cazul unei situații mai dificile numai cu mare greutate ar putea rezista, ca să nu zicem un cuvânt mai greu în această direcție. A dovedi aceasta credem însă că nu e de lipsă, de oarece suntem siguri că și Dv. simțiți stările de lucruri de cari facem amintire. Ori stările acestea trebuie să ne îngrijască și să ne facă să luăm măsurile necesare pentru sanarea lor, măsuri cari trebuie luate cât mai curând dacă voim ca organizația noastră financiară să fie nu numai rânduită, dar și bine întemeiată. Și între aceia, cari ar putea să lucreze mai cu succes întru sanarea stărilor de cari vorbim sunt revizorii noștri experți. Aceștia au posibilitatea să judece situația singuraticelor bănci și din punct de vedere al politicii de afaceri și deci pot — nemijlocit — să atragă atențiunea celor interesați asupra stării dificile în care pot ajunge dacă nu vor lua măsurile de lipsă

pentru îndreptarea lucrurilor. Suntem convinși că revizorii noștri experți vor fi făcut această și până acum, însă pentru ca acțiunea lor în această privință să aibă pe viitor mai mult efect, credem că Onorata Conferență — intru cât află că expunerile noastre relativ la această chestiune sunt demne de considerat — să enunțe în forma pe care o va afla de bine punctul său de vedere cu privire la acest obiect și să decidă ca revizorii experți în activitatea lor să fie cu deosebită considerație la politica de afaceri a singuraticelor bănci, și despre aceasta să facă raport special direcțiunilor interesate în cari să-și expună fără rezervă opiniunile lor.

Onorată Conferență! Intre mijloacele cele mai potrivite pentru crearea unor relații mai normale în afacerile noastre de bancă și special pentru regularea creditului și a concurenței, s'a indicat *centralizarea operațiunilor noastre de bancă prin fuziuni*, acolo unde împrejurările ar cere aceasta. Adunarea generală a „Solidarității“ din 1909 s'a ocupat și ea cu această obiecțiune și a îndemnat direcțiunea însoțirii că acolo unde i-se cere și afla de bine — să stea în ajutorul acțiunilor, cari au de scop fuziunea singuraticelor noastre institutiv de credit și economii. Sulevăm azi din nou această chestiune mai cu samă că de prezent opinia noastră publică pare mai accesibilă pentru centralizarea afacerilor noastre de bancă prin fuziuni, ca înainte de asta cu doi ani. Ba, în anul ultim putem remarcă chiar un *oarecăr* progres în această direcție întrucât avem de numărat câteva cazuri concrete de fuzionare.

E știut însă că fuziunea de bănci e o chestiune, care depinde de o mulțime de împrejurări, nu numai de considerațiuni financiare, care — într'o stare normală de lucruri — ar trebui să fie singure hotăritoare. Aceste împrejurări însă prin nime nu pot fi cumpănite mai bine și mai just decât iarăși prin revizorii noștri experți, cari vin în contact nemijlocit nu numai cu institutivle revidate, ci și cu oamenii din jurul lor. Intru cât dară Onorata Conferență ar afla că centralizarea operațiunilor noastre financiare de bănci este de fapt un mijloc pentru consolidarea organizației noastre de bancă, am rugă să ieie în discuție și acest obiect, să-și precizeze punctul său de vedere și să îndrume pe membrii ei ca în decursul activității lor de reviziune să dea o deosebită atențiune acestei chestiuni, să cerceteze și studieze împrejurările, făcând — acolo unde află de bine — propuneri celor interesați în scopul înlesnirii și precipitării acțiunilor de fuzionări.

În sfârșit a patra chestiune asupra căruia Vă rugăm să Vă pronunțați este *chestiunea eventualei reorganizări a instituțiunii revizorilor experți*. Relativ la acest obiect trebuie să observăm din capul locului, că direcțiunea „Solidarității“, a remarcat în mai multe rânduri, că actuala organizație o consideră de provizorie. Cu toate acestea până azi nu a putut face nimic deosebit pentru crearea unei stări definitive, pe de-o parte pentru că i-a lipsit experiența în această privință,

pe de altă parte din cauza lipsei de mijloace materiale suficiente. Simțim însă că chestiunea trebuie rezolvată și sistemul de până acuma de a avea revizorii numiți în mod provizor de direcțiunea „Solidarității“ trebuie înlocuit cu sistemul revizorilor aleși, conform dispozițiilor corespunzătoare din statutele însoțirii noastre, adică aleși în mod definitiv. Dar crearea unei stări definitive în instituțiunea revizorilor experți — după părerea noastră — e condiționată de unele chestiuni, cari trebuie discutate și eventual rezolvate în mod prealabil. Astfel înainte de toate trebuie discutată întrebarea, că oare serviciul de revizuire poate fi prevăzut — ca și până acum — prin persoane, cari sunt totodată și funcționari ai altor institutiv financiare sau apoi va trebui prevăzut numai sau și prin astfel de persoane, cari își fac din aceasta o misiune specială, și ocupațiune principală. — Mai departe va trebui discutată întrebarea resurselor materiale, pe cari le-ar reclamá o eventuală modificare a actualului sistem de revizori experți. În sfârșit vor trebui discutate și alte întrebări principale și secundare, ce s'ar mai ivi în legătură cu această chestiune și pe cari ne vom lua voie a le expune în decursul desbaterilor. Fiind astfel chestiunea aceasta de o deosebită importanță am crezut de bine să Vă cerem părerea Dv., și în această privință pentru că dacă e vorba să se facă vre-o modificare în organizarea instituțiunii revizorilor experți, Dv. sunteți chemați să contribuiți prin experiențele și convingerile Dv., la rezolvirea justă a acestei chestiuni.

Cu acestea am terminat raportul nostru cu privire la obiectele dela ordinea zilei. Rezervându-ne a da în caz de lipsă și explicații verbale, Vă rugăm să luați acest raport de bază la discuțiile, ce vor urma în jurul obiectelor dela ordinea zilei.

Sibiu, 8 Ianuarie 1912.

Raportul acesta a fost acceptat cu unanimitate ca bază de discuții. Discuțiile urmate au fost de cea mai mare însemnătate. Ele s'au remarcat printr'un interesant schimb de vederi și comunicări practice, cari au fost dovada cea mai eclatantă a experiențelor prețioase făcute de revizorii experți. Ca rezultat al acestor discuții — la cari pe lângă președintele conferenței au participat toți membrii ei, — s'au enunțat următoarele hotărâri:

I.

Rezultatele obținute până acum prin introducerea controlului obligator și extern, Conferența le consideră de destul de multă-m toare și enunță că dorește ca revizorii experți să-și continue activitatea pe baza și în marginile regulamentului stabilit prin direcțiunea „Solidarității“ în 20 Maiu 1909.

Ce privește timpul revizuirilor, conferența e de părere ca în general să se mențină uzul de până acum, ca adică revizuirile

să se facă din prilejul încheierilor bilanțelor anuale. Avându-se însă în vedere timpul scurt, ce stă la dispoziția revizorilor experți cu deosebire în primele două luni ale anului, Conferența dorește ca revizuirile detaliate, acele cari după natura lor pretind lucrări mai îndelungate, să se facă în lunile de vară, de regulă din prilejul încheierilor semestrale, când și revizorii experți sunt mai liberi. Asemenea revizuri însă au a se considera ca lucrări pregătitoare pentru reviziile obicinuite la încheierile anuale și deci au să se facă prin unul și același revizor.

Tot în legătură cu aceasta, Conferența având în vedere necesitatea de a se păstra o legătură și continuitate în lucrările singuraticilor revizori și având în vedere că unele dintre bănci nu pun la dispoziția revizorilor experți raportul revizorului precedent — prevăzut prin §-ul 11 al Regulamentului pentru revizori, cere ca băncile de sub revizuire să observe necondiționat această dispoziție regulamentară, pentru ca să nu se împedecă prin aceasta activitatea revizorilor experți.

II.

Având în vedere că existența sigură a băncilor noastre e condiționată nu numai de un bun aranjament tehnic și administrativ, ci și de o întocmire rațională, și corăspunzătoare a afacerilor, Conferența află de bine să enunțe ca de aci înainte revizorii experți în activitatea lor să facă obiect de aprețiere și normele după cari sunt conduse singuraticile bănci în politica lor de afaceri. Ei se vor interesa și vor insista cu deosebire ca băncile noastre să nu-și imobilizeze activele lor, să nu folosească în mod irațional creditele străine și să nu se angajeze în afaceri, ce nu stau în proporție cu puterile lor și cu natura capitalelor, ce administrează, stăruind în același timp pentru formarea și folosirea cu scop a rezervelor de efecte publice ca o cheazășie printru încrederea față de oricare bancă și în fine — având în vedere că afacerile de bancă pretind azi forțe tot mai mult calificate — vor stărua ca la conducerea băncilor să fie considerate puterile anume pregătite spre acest scop.

III.

Având în vedere că fuziunile de bănci — în situațiunea actuală sunt mijlocul cel mai potrivit pentru regularea relațiilor de credit și pentru delăturarea concurenței păgubitoare intereselor noastre economice, Conferența invită pe revizorii experți, ca în activitatea lor să dea deosebită atențiune acțiunii pentru fuziunea băncilor. În scopul acesta revizorii

experți sunt recercați și îndatorați ca acolo unde află de bine și potrivit să iee înșiși inițiativa la factorii competenți, stându-le acestora în ajutor cu îndrumările de lipsă pentru înlesnirea și precipitarea acțiunilor de fuziuni. În caz de lipsă, ei vor putea cere în scopul acesta și ajutorul direcțiunii „Solidarității“.

IV.

Cu privire la activitatea viitoare a revizorilor experți, Conferența roagă direcțiunea „Solidarității“.

1. să facă propunere adunării generale ca pe viitor revizorii experți să fie aleși în conformitate cu dispozițiile §§-lor 14 și 48 din statutele însoțirii;

2. să facă propunere adunării generale în scopul unei modificări potrivite a taxelor de revizuire și

3. să studieze modalitățile după cari pe viitor s'ar putea alege și susține și revizori experți, cari să se ocupe exclusiv cu agendele de revizori și cari să nu fie funcționari la bănci.

V.

Tot în această conferență s'a prezentat și următoarea propunere a dlui *Constantin Popp*: Onorată conferență! Vă este cunoscută tendința generală a cerurilor financiare din țară de a ajunge la o uniformizare a contabilității și bilanțurilor anuale. Stăruințele depuse până acuma pentru aceasta n'au prea dat rezultate mai de samă, deși au avut și sprijinul băncilor mari conducătoare și însași banca de emisiune a recomandat băncilor din țară un bilanț model.

Ceeace n'au putut ajunge băncile străine cred, că putem ajunge mai ușor noi, ca un corp mai mic și deci mai agil și mai ales prin organizația ce avem în „Solidaritatea“ și instituția revizorilor experți.

Chestiunea uniformizării contabilității, ca o chestiune mai grea de rezolvit, va trebui încă făcută obiect de studiu, dar pentru uniformizarea bilanțurilor noastre nimic nu se cere decât puțină bunăvoință și stăruință din partea noastră, a revizorilor experți.

Fără a mai stărua asupra importanței bilanțurilor uniforme, prezint următorul proiect de rezoluțiune:

„Conferența revizorilor experți ai „Solidarității“ întrunită în Sibiu la 9 Ian. 1912 adoptează modelul de bilanț, publicat și recomandat de Banca Austro-Ungară băncilor din țară și revizorii experți se obligă a stărua — în sfera lor de competență — ca bilanțurile băncilor menite pentru publicitate să

se compună după acest model, atât în ce privește ordinea de aranjare a conturilor cât și denumirea lor și a face cea mai întinsă propagandă pentru uniformizarea pe calea aceasta a bilanțurilor băncilor noastre“.

Conferența revizorilor aplețiind însemnătatea propunerii făcută de dl Constantin Popp, a primit-o în întregime.

Cu acestea s'a terminat conferența revizorilor experți, care probabil se va ține de aci înainte în fiecare an cu prilejul adunărilor generale ale „Solidarității“.

Model de bilanț.

În legătură cu hotărârea conferinței revizorilor noștri experți dela 9 crt. publicăm în cele următoare bilanțul-model, recomandat de „Banca Austro-Ungară“ spre întrebuințare băncilor din țară.

Activa:

Cassa	.
Cambii	.
Cambii cu acoperire hipotecară	.
Imprum. hipotecare cu amortizare	.
Obligațiuni asigurate cu ipotecă (cu caventați)	.
Conturi-curente cu acoperire	.
Imprumuturi pe amanete (Lombard)	.
Efecte	.
Imobiliile (Realități)	.
Poziții transitoare (specificate după ramii de afaceri)	.

Pasiva:

Capital societar	.
Fond de rezervă	.
Fond de rezervă special (indicarea scopului)	.
Fond de pensiuie	.
Depozite spre fructificare	.
Reescont	.
Cont-Curentul creditorilor	.
Imprum. hipotecare cu amortizare, cedate	.
Poziții transitoare (specificate după ramii de afacere)	.
Profit net	.

„Victoria“.

Ziarele maghiare întâiu, și pe urmă și unele din ziarele noastre cotidiene au înregistrat în zilele trecute faptul, fără precedent până acum în istoria băncilor noastre, că o bancă maghiară a cedat terenul ei de afaceri unei bănci românești, și s'a contopit cu aceasta. Banca românească, care a reușit să facă aceasta adevărată minune pentru zilele și împrejurările noastre este fruntașul nostru institut „Victoria“ în Arad, care an de an surprinde lumea cu noue și noue progrese. După-ce în 1910 a afiliat institutul „Lunca“ din Boroșineu și a deschis în acest centru al unui cerc curat românesc o filială, „Victoria“, mulțumită culanței sale

de afaceri și agilității conducătorilor ei a ajuns deja în scurtă vreme să domineze aproape singură întreg cercul Boroșineului. Între astfel de împrejurări și în urma concurenței naturale, ce puternica „Victoria“ a început să facă celorlalte două bănci neromânești din localitate, situația acestora a devenit din ce în ce tot mai grea. Rezultatul a fost că „Gyulavidéki takarékpénztár“ din Gyula ne mai putând rezista concurenței, și-a oferit filiala sa din Boroșineu institutului „Victoria“, care a acuirat-o pe aceasta în condiții avantajoase, împreună cu cel mai frumos edificiu din piața Boroșineului. În acest edificiu azi este deja instalată filiala mărită a „Victoriei“ firma căreia, așezată în locul firmei, maghiare „Gyulavidéki takarékpénztár r. t. fiókja“ vestește departe victoria, ce fruntașul nostru institut a renumit pe teren economic-financiar în Boroșineu și cerc.

Acuirarea filialei băncii maghiare din Boroșineu din partea „Victoriei“ constituie nu numai pentru aceasta un însemnat pas înainte, prin faptul că i-se lărgește baza de operațiune și i-se înmulțește în mare măsură clientela, ci este și din punct de vedere național-cultural și economic un act de mare însemnătate și de mare folos obștesc pentru poporul nostru.

Felicităm și noi pe conducătorii „Victoriei“ la noua acuziție, ce au făcut și prin care indică calea ce ar trebui să urmeze în mai multe părți băncile noastre: concentrarea forțelor prin fuziuni.

Marea fabrică Vlaicu & Comp.

„Gazeta Transilvaniei“ Nr. 274 dela 28 I. tr. publică sub titlul de mai sus la loc de frunte un articol în care se sulevează ideea și se stăruie pentru întemeierea unei mari fabrici de motoare, aeroplane și de mașini agricole.

Iată ce zice în privința aceasta „G. Tr.“:

Mie mi-se pare, că o puternică societate pe acțiuni, ar trebui să se întemeieze fără zăbavă: Marea fabrică de motoare, aeroplane și mașini agricole și unul dintre șefii ei tehnici s'ar cădea să fie, fără doar și poate, Aurel Vlaicu.

I. Scopul acestei societăți pe acțiuni ar fi întreit:

a) *speculativ*, îngrijind de dividendă pe seama acționarilor săi.

b) *economic*, ridicând industria noastră națională și

c) *științific*, sprijinind cu toată puterea banului înălțarea nimbului științei românești.

Dar o să mă întrebați, că unde să se fondeze această fabrică?

II. Sediul fabricii n'ar putea fi decât România liberă. Nicăiri ca aici, ea n'ar găsi teren prielnic de dezvoltare și protecție din partea statului.

Pe Prahova, la Valeni, la Turnu Severin, în Constanța sau ori în care punct, pe care oamenii de specialitate îl găsesc cel mai acomodat acestei întreprinderi.

Cu ce bani?

Cu banii tuturor, cu bani mulți.

III. *Capitalul* necesar ar atinge *minimal* suma de 2 milioane coroane, împărțită pe 20 de mii de acțiuni à 100 cor. Dintre cari $\frac{1}{4}$ să se repartizeze pe Români din afară de regat, iar $\frac{3}{4}$ părți, pe Români din regat.

Ian să facem o leacă de socoteală :

În Transilvania și Ungaria avem cam la vreo patru mii de preoți români. Să punem tot numai pentru câte doi preoți o acțiune.

Asta ar însemna . . . . . Cor. 200.000

Tot atâția învățători, dintre cari tot numai câte 7 la o acțiune, rezultă . . . . . Cor. 50.000

Avem 250 de bănci. Fiecare să iscălească numai câte 5 acțiuni . . . . . Cor. 125.000

Face în total Cor. 375.000

Urmează ceilalți intelectuali, ca адвоcați, doctori, ingineri, apoi negustorii, meseriașii și în sfârșit cei câțiva oameni de bani gata, pe cari îi avem și cari bucuroși s'ar înșiră între acționarii acestei mari întreprinderi naționale. Toți aceștia ar fi numai din Transilvania și Ungaria

Unde rămâne însă Bucovina, Basarabia și Macedonia ?

Din aceste provincii și dela toți cei înșirați din Transilvania și Ungaria, ar trebui să se iscălească suma de . . . . . Cor. 125.000 pentru a se completa sfertul sumei totale.

Și-acum Vă întreb, oare România întreagă, cu vechia și bogata ei clasă aristocratică, să nu poată iscăli restul de 1 mil. și jumătate cor. ?

Eu cred că da, fiind vorba de astfel de instituțiune.

Căci această fabrică ar trebui să fie simbolul unitar al progresului nostru comercial și industrial, ce nu vrea să cunoască barierele meșteșugite, cari împiedică progresul nostru de acest fel.

Această întreprindere ar însemna și începutul unității noastre științifice, căci referindu-mă la punctul c) de sub I, a-și îndrăzni să zică următoarele:

Fabrica aceasta de motoare, aeroplane și mașini agricole ar trebui să fie deschisă pentru fiecare inventator recunoscut, ba chiar și pentru ucenicii apreciați ai științelor.

Unui Vlaicu, Vuia, Brumărescu etc., să i-se pună la dispoziție în mod gratuit în localitățile fabricii un *laborator* special cu tot materialul trebuincios diferitelor experimentări ori construcțiilor model pe cari intenționează să le execute. În schimb, dacă invențiile lor reușesc, numai societatea să aibă dreptul de-a valora, asigurându-și jumătatea venitului pe seama unui fond special de rezervă.

Acest fond de rezervă să aibă destinația să ajute la intruparea tuturor invențiilor, cari muncesc creerii românești, deschizând largi porțile fabricii pentru toți cei ce au idei bune și reale, dar n'au bani și sprijin. Aceștia li-s'ar pune la dispoziție, pe lângă control, toate materialele trebuincioase.

Parcă acuma văd înaintea ochilor enorma construcție din New-York, în care genialul american secundat de-un întreg stat major, pune în practică toate invențiile sale mari și mărunte. Este admirabilul atelier electrotehnic alui T. Edison & Comp.*

L'am văzut în 1902 în New-York și mă gândesc că unde ar putea ajunge prin fabrica aceasta a noastră, știința și tehnica românească ?

Și cum ar înainta industria noastră sprijinită de toți fii săi, fără deosebire de provincie sau țară !

Și oare, alătura de aceste neprețuite câștiguri morale și naționale, ar fi exclus ca, pe lângă o chiverniseală nemțească, și acționarii să facă afaceri rentabile ?

Acții și acționari.

(Decisiuni curiale).

Subscriitorul acției nominative pe baza §-ilor 168, 169 a legii comerciale e dator a solvi întreaga suma nominală a acțiilor subscribe, presupunând, că calitatea de acționar nu i s'a sistat, nici prin aceea, că și-a transcris acția pe altul, nici prin aceea, că în înțelesul statutelor i s'a nimicit acția, deoarece în aceste cazuri e responsabil pentru solvirea numai alor 50% din prețul nominal al acțiilor. Afară de aceste două cazuri, obligamentul de a solvi întreaga sumă nominală a acțiilor subscribe, nu încetează nici prin împrejurarea, că până la deplina achitare și extradare a acțiilor nominative s'au emis certificate de legitimitate „*la purtător*“, pentru că aceasta nu influențează caracterul nominativ al acțiilor. (Curia 779/910).

*

Obligamentul de a solvi peste 50% din valoarea nominală a acțiilor sustă numai pentru acțiile nominative, dar nu și pentru „*acțiile la purtător*“.

Dacă societatea pe acții a abzis în statute de dreptul bazat pe §§. 168, 169 ai legii comerciale de a pretinde solvirea întregii valori nominale de acție, și și-a rezervat numai dreptul ca la caz de neplătire a acțiilor subscribe, pe lângă nimicirea acestora să-l facă pe acționar răspunzător pentru 50% din valoarea nominală a acțiilor, atunci subscriitorul de acții nu poate fi constrâns la solvirea sumei ce trece peste 50% din valoarea nominală a acției. (Hotărîrea principială a senatului IV. civ. a Curiei).

*

Societatea pe acții, la caz de nesolvire a acțiilor nominative subscribe, are dreptul în înțelesul §-ului 169 a legii comerciale, ori de a pretinde încassarea întregii sume, ori de a nimici acțiile și a pretinde în înțelesul §-ului 171 a leg. com. solvirea alor 50% din valoarea nominală a acției. Dacă deci dintre acestea 2 drepturi alternative societatea pe acții și-a ales pe cel din urmă hotărînd nimicirea acțiilor — nu mai are dreptul de a se abate dela această alegere și să pretindă solvirea întregii valori nominale. (Hotărîrea principială a senatului IV. civ. a Curiei).

*

Acțiile nominative se transcriu prin indosament, eventual în modul indicat în statute. (§ 173. leg. com.) Acțiile „*la purtător*“ se transcriu prin simpla predare. (§ 172 leg. com.)

*

Cumpărătorul acției se consideră a fi cumpărat acția cu toate sarcinile acesteia și așadar întrucât acția nu ar fi deplin plătită, cu obligamentul de a solvi restul din valoarea ei nominală. (Curia 1084/88. 10806/85).

*

Transcrierea acțiilor nominative se poate restrânge și legă de unele condițiuni în statute, dar astfel de restricțiuni ori condițiuni, cari ar despoia acția de natura ei de hârtie de circulație (Spre es. că transcrierea numai pe lângă intermedierea ori învoirea direcțiunii, ori că numai pe anumite persoane juridice ori naturale se poate face) numai așa sunt valide, dacă sunt notate și pe acție. (Curia Nr. 1729/96, 3241/906. 1068/903.)

Dr. A. M.

Rezultatul recensementului din 1910.

Rezultatele recensementului populației ungare din 1910, au fost date publicității zilele aceste de către oficiul central statistic din B-Pesta. Conform aceste statistice „oficiale” numărul Românilor din Ungaria este cu 1 Ian. 1911 de trei milioane 86 mii 880 suflete ceea ce înseamnă o creștere de la anul 1900 cu 268.304 suflete. Numărul total al populației Ungariei este de 18.304.715, dintre cari 8.816.597 Maghiari, 2.099.000 Germani, 498.819 Sârbi, 2.099.658 Slovaci, 436.605 Ruteni, 198.986 Croați, 932.592 Evrei și 339.486 de alte neamuri.

După diferitele ținuturi ale țării populația se împarte cum urmează:

Populațiunea din Ungaria de nord (Slovăcie) este de 2.168.019, dintre cari 547.124 Maghiari, 183.750 Nemți, 1.331.656 Slovaci, 99.449 Evrei și 4.595 de alte naționalități.

În Ungaria din nord (Zips): 1.711.566, dintre cari 704.771 Maghiari, 109.966 Nemți, 1.218 Români, 64 Sârbi, 504.640 Slovaci, 230.015 Ruteni, 506 Croați, 143.361 Evrei și 17.017 de alte naționalități.

În ținutul din stânga Tisei: 2.731.868, dintre cari 1.475.467 Maghiari, 91.800 Nemți, 653.046 Români, 124 Sârbi, 108.156 Slovaci, 194.663 Ruteni, 583 Croați, 196.109 Evrei și 1.740 de alte naționalități.

În Bănat: 2.161.404 dintre cari 308.964 Maghiari, 512.601 Nemți, 910.084 Români, 313.337 Sârbi, 30.936 Slovaci, 33.792 Evrei și 51.690 de alte naționalități.

Între Tisa și Dunăre: 2.882.404 dintre cari 2.141.379 Maghiari, 318.433 Nemți, 1.456 Români, 165.388 Sârbi, 75.112 Slovaci, 11.664 Ruteni, 1.341 Croați, 89.639 Evrei și 87.992 de alte naționalități.

În orașul Budapesta: 880.371 locuitori, dintre cari 490.164 Maghiari, 125.706 Nemți, 1.402 Români, 2.949 Sârbi, 27.182 Slovaci, 192 Ruteni, 2.362 Croați, 203.169 Evrei și 27.245 de alte naționalități.

În Ungaria de vest: 3.094.471 de locuitori, dintre cari 2.014.687 Maghiari, 616.000 Nemți, 1.116 Români, 16.957 Sârbi, 21.968 Slovaci, 71 Ruteni, 194.194 Croați, 108.085 Evrei și 111.393 de alte naționalități.

În Ardeal: 2.664.012, dintre cari 811.861 Maghiari, 256.834 Nemți, 1.498.558 Români, 58.945 Evrei și 37.814 de alte naționalități.

Iată acum câteva date mai amănunțite despre populația din Ardeal. Cifrele însemnate în paranteze reprezintă datele statistice din 1910.

Numărul total al locuitorilor Ardealului este azi de 2.664.012 (la 1910 2.476.998). Dintre aceștia sunt Români: 1.498.558 (1.397.282); Unguri: 811.861 (761.929); Germani: 256.834 (233.919); Evrei: 58.945 (53.065); alte naționalități: 37.814.

Românii reprezintă 56,3% ale populației întregi; Ungurii 30,48%; Germanii 9,8%; Evreii 2,21.

În comitate raporturile sunt astfel:

1. Alba-inferioară: Români 172.038; Unguri 36.960; Germani 7.873. Românii reprezintă 78,7% ale populației întregi.

2. Bistrița-Năsăud: Români 87.066; Unguri 8.946; Germani 27.742. Români 69,1%.

3. Brașov: Români 34.843; Unguri 31.134; Germani 30.663. Români 35,7%.

4. Ciuc: Români 18.125; Unguri 123.975; Germani 2.900. Români 12,5%.

5. Făgăraș: Români 85.599; Unguri 5.035; Germani 3.701. Români 90,2%.

6. Treiscaune: Români 20.874; Unguri 116.130; Germani 8.604. Români 14,2%.

7. Hunedoara: Români 287.980; Unguri 36.040; Germani 10.204. Români 84,7%.

8. Târnava-mică: Români 58.305; Unguri 34.452; Germani 20.439. Români 50,7%.

9. Cluj: Români 161.095; Unguri 105.894; Germani 10.231. Români 59,8%. (În comitatul Cluj, afară de orașul Cluj. Români 68,6%.)

10. Mureș-Turda: Români 73.608; Unguri 133.885; Germani 8.250; Români 29,9%. (În comitat afară de orașul Târgu-Mureșului, Români 36,8%.)

11. Târnava mare: Români 63.366; Ung. 17.214; Germani 63.474. Români 42,7%.

12. Sibiu: Români 115.170; Unguri 7.154; Germani 50.256. Români 66%.

13. Solnoc-Dobâca: Rom. 191.391; Unguri 49.797; Germani 7.799. Români 76,1%.

14. Turda-Arieș: Români 126.526; Unguri 44.143; Germani 2.086. Români 72,8%.

15. Odorheiu: Români 2.522; Unguri 120.047; Germani 2.612. Români 2%.

În acești 10 ani din urmă, de la 1900—1910 Românii s'au sporit cu 101.276 sau 6,76%; Ungurii cu 49.932 sau 6,47%. Germanii cu 23.815 sau 10,22%. Evreii cu 5.880 sau 11,09%.

Comitate cu majoritate românească avem 9 și anume: Făgăraș (90,2%); Hunedoara (84,7%); Alba-inferioară (78,7%); Solnoc-1 obâca (76,1%); Turda-Arieș (72,8%); Bistrița-Năsăud (69,1%); Cluj (68,6%); Sibiu (66%); Târnava-mică (50,7%).

Comitate cu majoritate ungurească avem 3 și anume: Ciuc (85,5%); Odorheiu (90,2%); Mureș-Turda (57,9%).

Comitate cu majoritate germană nu sunt. Comitatele cele mai germane sunt Brașov (31,4%); Târnava-mare (42,7%) și Sibiu (28,8%).

Mai bine de a treia parte din populație e românească în 3 comitate: Târnava-mare (42,7%), Mureș-Turda (56,8%) și Brașov (35,7%).

Prelegerile populare.

Ca și în anii premergători Comitetul Central al „Asociațiunii” a adresat și în anul de față o circulară către direcțiunile despărțămintelor sale, în care arată importanța ce o au prelegerile populare pentru înaintarea culturală și întărirea economică a țărânimii noastre. În circulara sa comitetul central îndeamnă despărțămintele să aranjeze prelegeri în toate comunele de pe teritoriul lor. Pentru înlesnirea ținerii acestor prelegeri comitetul central a votat și pe-tru an. 1912 suma de K 2000, care se va distribui în părți egale de câte K 100, între 20 de despărțăminte mai lipsite de mijloace ale „Asociațiunii”.

Ca principii călăuzitoare pentru despărțăminte se indică următoarele:

1. Comitetele cercuale să stabilească, în cursul lunii Ianuarie 1912, lista comunelor, în cari se vor ține prelegeri populare, cum și lista prelegerilor, pe cari au de gând să le țină în cursul anului, împreună cu numele conferențarilor și al membrilor din comitate, cari le vor prezida.

2. Comitetele cercuale vor face apel la întreagă cărturăria de pe teritoriul despărțământului să țină prelegeri și să aranjeze șezători la sate în Dumineci și sârbători.

3. Prelegerile să se țină liber — nu cetite — și cu demonstrațiile practice. Tot ce se poate arăta și experimenta să se arete și să se experimenteze.

Unde va fi de trebuință comitetul central va trimite pe conferențiarul agronomic să țină prelegeri.

Cele mai bune dintre prelegeri să se înainteze comitetului central, care le va cenzura și premia cu câte K 50 publicându-le în „Biblioteca populară a Asociațiunii” ca prelegeri model.

4. Despărțămintele cari reflectează la ajutorul de K 100 pentru prelegeri să trimită programa acestora, în modul indicat, până la 1 Martie 1912.

5. Despărțămintele să stăruie cu ocazia prelegerilor populare a înființării *agenturi și biblioteci populare*, cerând spre acest scop exemplare din publicațiile populare ale „Asociațiunii”.

O deosebită importanță să se dea *tovărășilor sătești*. În acest scop pot să ia informațiuni din foaia „Tovărășia” și din „Revista Economică”.

În părțile, unde e teren prielnic pentru negoț, despărțămintele să se îngrijească a angaja un specialist, care să țină *cursuri de negoț*.

Le atrage în fine atențiunea despărțămintelor și asupra *expozițiilor etnografice de copii, de produse agricole, de vite etc.*, cari toate s'au dovedit foarte potrivite pentru promovarea culturii în sinul poporului nostru.

În fine comitetul central invită direcțiunile despărțămintelor sale să adune ajutoare materiale din venitul petrecerilor, din donațiuni etc., pentru ca să poată îndeplini întreg programul.

Vom reveni și noi asupra chestiunilor sulate în circulara schițată de noi în rândurile precedente.

„Criza” din America.

Viața muncitorească din Lumea nouă decurge în valuri mari și totuși, zărele dela noi grăbesc de pe acum cu știrile că e rău, că e *criză*. Se înțelege, își au și știrile acestea rostul. Interesul obștesc pretinde ca să se scrie rău despre America și astfel să se impedeze emigrarea cât numai se poate. Și e bine așa. E rău însă dacă în urma așorfel de știri ne formăm păreri greșite.

Așa am ajuns ca astăzi, aproape toată lumea dela noi crede că în America, tot din patru în patru ani e criză financiară. Nu! Ceeace se repetă tot din patru în patru ani acolo, e același lucru, care se repetă la noi la alegerile de deputați parlamentari, când cel mai tare folosește toate mijloacele spre a sugruma pe cel mai slab, ca să nu-și poată exercita liber dreptul de vot.

În America sunt astăzi două partide puternice: republican și democrat. Formarea lor — așa cum sunt astăzi — datează din 1853, și de atunci, dar mai cu samă din 1865, dela finea ultimului războiu civil, luptă din răzputeri unul contra altuia, fiecare căutând asigurarea intereselor sale.

Puterea partidului republican (al bogătanilor) e concentrată în trusturi și luptă pentru asigurarea capitalului, iar mulțimea organizată în „Uniune”, luptă contra trusturilor și pretind răsplată muncii, din care rezultă capitalul.

Dacă am căuta care dintre aceste două partide luptă cu mai cinste arme și tinde spre mai frumoase scopuri ne-am convinge de bună samă că cel din urmă, partidul democrat. Că după lupte de ani de zile, acest partid totuși nu a putut pune mâna pe frâu, cauza e imensul capital concentrat în mâile câtorva miliardari și multi-milionari — sufletul partidului republican — cari, și în o țară democratică ca Statele Unite, învârtesc suruburile politice, nu după dorința și voința poporului cu drept de vot, ci după sunetul banului.

Fiecare ram de economie își are regele său. Miliardarul Carnegie e „regele oțelului”; Rockefeller e „regele petrolului”; miliardarul Morgan e „regele trenurilor”; milionarul Emersen e „regele sodei”; Charles Moore e „regele trustului de ghiață”. Mai este apoi și un rege al grâului, altul al cărnii. Toți regii aceștia, împreună cu ceilalți capitaliști, în pragul alegerilor de președinte, ca să umole de groază pe muncitori, sistează lucrările. Nu se mai lucră la drumuri de fer și canale, băncile cari încă sunt în mâile lor nu mai prea dau împrumuturi, iar porțile fabricilor se închid înaintea celor mai mulți muncitori.

Jandarmerie nu este în America; puțină miliție nu se folosește spre a constrânge pe cetățeni ca să voteze cu cutare sau cutare candidat; mituire nu se poate face, fiind prea multe voturi într'un cerc electoral, dar mai mult decât toate acestea e apucătura „regilor”, care greșit se numește *criză*. În realitate criza aceasta nu e altceva decât răpirea dreptului de vot liber al cetățenilor americani.

Cum n'ar dori muncitorimea să-și dea votul pentru omul său dar poate? Ce e mai rea ca lipsa, care te îndeamnă la multe și te oprește dela multe. Când văd muncitorii că fabricile stau pe loc, se mai pot gândi oare, pentru sau contra cui să voteze? Nu, ei siliți votează cu candidatul partidului republican, despre care știe înainte că nu-l doare capul de ei — numai ca lucrările să meargă înainte, sau dacă s'au oprit, să se înceapă din nou cât mai curând. Și uneori abia se observe starea asta a lucrurilor, alteori însă, când lupta e aprigă, cum a fost și la alegerea trecută, apoi zău că trece de glumă. Fabricile nu au lucrat regulat mai mult ca un an de zile, iar unii dintre muncitorii americani, dedați cu traiu bun, în urma greutăților familiare s'au ruinat cu totul. Au fost și orașe, de cari candidatul republican nu a cutezat a se apropia. Acolo apoi fabricile au stat pe loc, încât nimenea nu câștigă un cent.

Dar lupta aceasta de partide nu va mai țineă mult după cum se vorbește pretutindenea între americani. Capitaliștii singuri s'au convins că cu prea multe șicanări ușor pot aduce țara în o *adevărată criză economică*, și ei vor fi răspunzători despre urmări. De aceea acum, deși timpul alegerii nu mai e tocmai așa departe, lucrările totuși merg relativ destul de bine, așa că o criză mai mare nu mai are când urmă. Iar când se va face pace între muncă și capital, atunci Statele Unite, se pot numi fericite, căci nu le mai lipsește nimic.

Fiindcă emigranții noștri lucră cu plăți mai mici ca alți muncitori, pentru ei, luptele politice din America, sunt adevărate crize. Românul nostru voiește să lucre într'una, căci numai atunci poate pune ceva la o parte. Dacă se întâmplă ca să nu lucre o lună-două sau o jumătate de an, atunci e pierdut. Se înglodă în datorii, din cari nu se mai poate smulge ani de zile. De aceea apoi, când se apropie timpul ale-

gerii de președinte, ca nu cumva să rămână fără lucru pleacă către casă, cu bani sau fără bani după cum i-a fost norocul, după cum a știut muncii și chivernisii și de aceea sunt unii, cari merg și vin de câte trei patru ori.

Că între astfel de împrejurări, se totâmplă adeseori de falimentează o multime de bancheri, e adevărat. Dar nu luptele politice aduc căderea, ci ei așteaptă anume aceste prilejuri, pentru a-și putea face bani și pentru a avea cu ce se scuză. Bancherii de soiul acesta nu sunt dar altceva decât niște speculanți ordinari. În timpul cât lucrările merg bine ei adună banii, îi bagă în realități, pentru că dela ei nu împrumută nimenea; realitățile le trec apoi pe numele soțiilor sau copiilor lor, și când se apropie timpul ca oamenii să-și ridice banii, mai ridică dacă mai e de unde. În primăvara acestui an nu era încă vorbă de criză și totuși au căzut una după alta, în timp de două luni, vre-o zece bănci ungurești și semite, și e interesant, că Românii au păgubit în tot locul. Pentru muncitorii noștri din America, până acum și timpurile cele bune au fost criză căci ei totdeauna au fost în pierdere.

Lupeni.

Ioan Podea
preot.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, la 12 Ianuarie 1912.

În primele zile ale l. c. situația pieței internaționale de bani a arătat pronunțate semne de ameliorare. În toate piețele mai însemnate discontul privat a scăzut și în London se așteaptă reducerea ratei oficiale, ceea-ce ar fi fost signalul de reducere și pentru celelalte bănci de emisiune. Ameliorarea a fost însă numai de natură trecătoare, căci în a doua săptămână a urmat iarăși o încordare a pieței, dovadă ca situația însă nu este de tot lămurită și după-ce despre reducerea etalonului Bancii Argiei încă nu mai este vorbă acum, în luna sceaastă este puțin probabilă o schimbare radicală a situației.

În piața internă de bani situația este ceva mai favorabilă și cum cererile intensive de bani la Banca Austro-Ungară s'au mai moderat, situația acesteia încă s'a îmbunătățit și se crede că la medio deja va dispune de rezerve de bilete libere de dare. Discontul privat atât în Viena cât și în Budapesta s'a redus față de săptămâna precedentă și a cotat în Viena la cambii de prima bonitate $4\frac{3}{8}\%$ — $7\frac{1}{16}\%$, în Budapesta $4\frac{3}{4}\%$ și cambii de portofoliu $5\frac{3}{8}\%$ — $5\frac{7}{8}\%$ și 6% .

CRONICA.

Rugare. Adresăm tuturor abonenților și sprijinitorilor de până acum ai „Revistei” noastre rugarea să bineviescă a-și înnoi din bună vreme abonamentul pe anul 1912, iar cetitorilor, cari încă n'ar fi abonați să în're în șirul abonenților noștri, dând astfel sprijin unicului organ de publicitate financiar economic dela noi.

Rugăm îndeosebi direcțiunile institutelor noastre de bani, cari încă nu ar fi făcut a'eastă, să decreteze «Revista Economică», ca organ oficial al lor și să publice în coloanele ei toate anunțurile lor oficiale cum sunt: bilanțul anual, convocarea adunării generale, concurse și altele.

Prețul abonamentului rămâne cel vechiu indicat în fruntea revistei noastre: K 12 — pe un an și K 6 — pe $\frac{1}{2}$ de an. Funcționarilor institutelor noastre de bani și ale tovarășiilor le facem înlesnirea de a putea plăti abonamentul și în rate trilonare à K 3.—

Pentru a ne putea orienta asupra tirajului anului curent rugăm a ni-se trimite comenzile de abonament cât mai curând posibil.

On. noastre instituite de bani, cari ne vor trimite bilanțuri spre publicare le rugăm să bineviescă a ne indica *express*, dacă doresc ca bilanțul și contul profit și pierdere să fie publicate și în textul maghiar sau numai în cel românesc, pentru a ne putea conforma dorinței lor întocmai.

Manuscrisele bilanțurilor și ale altor publicații, menite a apărea ca inserțiuni, rugăm a le expedii cu poșta din bună vreme și după posibilitate astfel, ca să ajungă în posesiunea noastră cel puțin o zi înainte de ziua expediției regulate a revistei noastre, care este Sâmbăta.

Administrația.

*

„Banca generală de asigurare” din Sibiu.

Asupra băncii noastre de asigurare au apărut în săptămâna trecută două articole importante în „Tovărășia” și în „Tribuna”. Ambele apreciază favorabil această nouă întreprindere românească și îndeamnă publicul românesc să dea tot sprijinul posibil. Autorul articolului din „Tribuna” este un om străin de neamul nostru, deci cele scrise de el, ca provenite dela unul neinteresat, sunt cu atât mai de preț pentru noi. Asupra acestui articol credem că vom reveni.

Statistica cooperativelor în Ungaria.

La finele anului 1910 au funcționat în Ungaria în total 3685 de însoțiri, cu 77 mai multe decât în anul premergător. Numărul însoțirilor aparținătoare Centralei regnicolare a însoțirilor a fost la finele anului 1910 de 2270 (la finele anului precedent 2206), a cărora activitate s'a extins preste 6790 de comune. Numărul membrilor acestor însoțiri a fost de 613.863, al părților fundamentale subscrise de 1.129.253 și valoarea cuotelor de K 57.379,456, din care sumă a fost vărsat K 36.464,900. Depozitele spre fructificare se urcă la K 89.912,050, iar fondul de rezervă la K 8.117,650.

*

Adaus la „Anuarul băncilor române” pe 1912. Dela loc competent ni se atrage atențiunea că dintre membrii direcțiunii institutului „Lumina” din Sibiu face parte și domnul Nicolae Garoiu, avocat din Brașov, numele căruia din eroare s'a omis din Anuar. Facem cuvenita completare.

S u m a r.

Conferența Revizorilor experți. — Model de bilanț. — „Victoria”. — Marea fabrică vîlcu. — Acții și acționari. — Rezultatul recensământului. — Prelegeri populare. — Criza din America. — Revista financiară: Situațiunea. — Cronică: Rugare, Banca generală de asigurare din Sibiu, Statistica cooperativelor în Ungaria, Adaus la „Anuarul băncilor române” pe 1912. — Bilanț: „Șimul” în Uosra. — „Steaua”, în Român-petre. — „T.b.șana” în Reteag. „Banca populară în Dej. — „Ancora” în Gatalja.

„Albina“

institut de credit și de economii în Sibiiu.

Publicațiune.

In sensul art. de lege XXXVI din a. 1876 §. 29.

1. Suma scrisurilor fonciare în circulațiune cu z'ua de 31 Decembrie 1911 face . . . . . K 9.432,000.—

2. Pretenziunile institutului de împrumuturi ipotecare, cari servesc de scopire a acestor scrisuri fonciare sunt de . . . . „ 11.412,485.32

3. Valoarea ipotecelor luate de bază la susnumitele împrumuturi ipotecare este de . . . . „ 45.344,849.—

4. In sensul §. 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare este de . . . „ 500,000.— acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:

Nom. K 4,200.—, Sorti de stat din 1860 cu 4%.

„ „ 5,800.—, Obligațiuni cu premii ale băncii ung. ipot. cu 4%.

„ „ 5,000.—, Sorti de ale împrumut. pt. regul. Tisei cu 4%.

„ „ 1,400.—, Sorti de ale împrumut. pt. regul. Dunărei din 1870 cu 5%.

„ „ 5,000.—, Obligații cu premii de ale institut. austr. priv de credit fonc. cu 3%.

„ „ 72,000.—, Scrisuri fonciare Ungar. Landes-Central-Sparcassa cu 4 1/2%.

„ „ 17,000.—, Scrisuri fonciare Pester ungar. Commercial-Bank cu 4 1/2%.

„ „ 100,000.—, Scrisuri fonciare Egesült budapesti fővárosi takarékpénztár cu 4%.

„ „ 110,000.—, Obligațiuni comunale Pester ung. Commercial Bank cu 4%.

„ „ 200,000.—, Obligațiuni comunale Pesti hazai első takp. egyes. cu 4%.

„ „ 4,000.—, Acțiuni de ale Institutului de credit fonciar pt. proprietarii mici din Ungaria cu 5%.

Sibiiu, 8 Ianuarie 1912.

(479) 1—1

Direcțiunea.

„Detunata“, institut de credit și de economii societate pe acții în Bucium.

CONCURS.

Direcțiunea institutului de credit și economii, societate pe acții în Bucium „Detunata“ publică concurs pentru ocuparea postului de contabil II cu termen până la 10 Faur st. n. a. c. Doritorii de a ocupa acest post au să dovedească că au absolvat o școală comercială cu examen de maturitate.

Cei cu praxă sunt preferiți: Salar anual 1000 cor. tantiema statutară și alte beneficii.

Cel ales are a-și ocupa postul imediat.

După un an de probă va fi definitivat, când va urmă și ridicarea salariului.

Direcțiunea.

„MIELUL“ cassă de împrumut și păstrare, societate pe acții în Poiana.

CONCURS

Pentru ocuparea postului de funcționar la casa de păstrare „Mielul“ societate pe acții în Poiana-Sibiului se publică concurs.

Salar anual K 1200 și tantiema statutară.

Cererile de concurs sunt a se înainta direcțiunei institutului până la 20 Ianuarie 1912, iar postul se ocupă îndată după alegere.

Dela recurenți se cere praxă în afaceri de bancă și cunoașterea limbei maghiare în vorbire și scris.

Alesul după serviciu de un an va fi denumit definitiv și i-se va mări salariul.

Poiana-Sibiului, la 31 Decembrie 1911.

(1—2)

Direcțiunea.

Drepturile, datorințele și responsabilitatea

membrilor din direcțiune

și

Drepturile, datorințele și responsabilitatea

comitetului de supraveghiere

de

Alfred Kormos.

directorul revistei „Magyar Pénzügy“

traduceri autorizate de

Constantin Popp,

funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comandă la traducător în Sibiiu sau la Librăria arhidiecezană din Sibiiu cea dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă cu prețul de K 1.50.

„Banca generală de asig. Sibiu — N.-Szeben.**CONCURS.**

Banca generală de asigurare soc. pe acții în Sibiu, prin această publică concurs pentru ocuparea a patru posturi de funcționari sub următoarele condițiuni:

1. Concurenții vor trebui să fie după putință absolvenți de școala comercială superioară, cu examen de maturitate și liberi de serviciu militar, ceea ce au să dovedească cu acte corăspunșătoare.

2. să cunoască în vorbire și scriere pe lângă limba română cel puțin încă și limba maghiară; cei ce vorbesc și limba germană vor fi preferiți.

3. având în vedere că funcționarii ce se vor alege, după ce vor fi introduși în tehnica asigurărilor, vor fi întrebuințați îndeosebi pentru lucrări externe de organizare și afaceri, dela concurenți se cere să fie deplin sănătoși, deprinși cu călătoriile și cu înfățișare simpatică.

Beneficiile împreunate cu aceste posturi sunt: salar anual de cor. 960. — și — în caz de călătorie diurnele, spesele și proviziunile de afaceri, stabilite prin regulamentele societății.

Cei aleși — prestând un serviciu multumitor — după cel puțin un an vor putea fi trecuți în serviciul permanent al societății.

Se obsearvă, că direcțiunea la alegerea funcționarilor va fi condusă de principiul să aleagă persoane din diferite ținuturi și că cei aleși vor putea avea viitor bun la societatea noastră, intrucât dintre aceștia se va recruta cu timpul personalul conducător al singuraticelor reprezentanțe și filiale, ce se vor înactivă.

Cererile instruate cu actele de lipsă sunt a se adresa biroului Băncii generale de asigurare din Sibiu-Nagyszeben, cel mai târziu până la finea lunii curente.

1-2

*Direcțiunea.***Capital social Coroane 1.200.000.**

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29,349.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“

☞☞☞ societate pe acții în Sibiu — Nagyszeben ☞☞☞

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**, directoral executiv al „Albinei“ și prezidental „Solidarității“

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE“ face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

==== Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiunile cele mai favorabile. =====

Asigurările se pot face prin oricare bancă românească, precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății. ≡≡≡ ≡≡≡ Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare“ dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“

Sibiu — Nagyszeben. Edificiul „Albina“.

„STEUA”, institut de economii și credit societate
pe acții în Romanpetre.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii societate pe acții „Steaua” sunt invitați la

a XIV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Romanpetre la 1 Februarie 1912 st. n. după amiază la 3^{1/2} ore în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Raportul direcțiunii despre anul de gestiune 1911.
2. Raportul comitetului de supraveghere.
3. Revidarea bilanțului și contul pierderi și profit
4. Stabili ea dividendei, împărțirea profitului curat și darea absoluturului
5. Alegerea unui membru în direcțiune.
6. Alegerea comitetului de supraveghere
7. Ecentuale propunerii.

Domnii acționari cari doresc a participa la adunarea generală sunt provocați în sensul statutelor noastre a-și depune acțiunile la casa institutului nostru eventual la institutele „Albina” Sibiu, „Luceafărul” Verșet, „Sentinela” Satul-nou și „Panciovana” Panciova.

Romanpetre, la 6 Ianuarie 1912. **Direcțiunea.**

Activa.

Bilanț cu 31 Decembrie 1911.

	K	f
Cassa	13,925	71
Bon în Giro-Conto la Banca Aust. Ungară	755,05	
Bon la alte bănci	6,517	92
Cambii	488,477	—
Imprumuturi ipotecare	316,509	—
Efecte publice de stat	41,7	0—
Acții	11,627	—
Lozuri	420	—
Mobilier	1,922	40
20% amortizare	381	40
Realități (Casa proprie Nr. 358)	24,789	—
Interese de reescompt anticipate și diverse conturi debitoare	3,665	—
	913,004	18

Debit.

Contul Profit și Perdere.

	K	f
Interese de depuneri	17,621	53
Interese de reescompt	1,903	14
Salare	6,344	—
Relut de cvartir	640	—
Spese, porto, registre și tipărituri	2,958	03
Dare	2,4	081
Dare după interese de depuneri	1,762	15
Chirie	320	—
20% amortizare din mobilier	3	440
Competințe de timbre	253	84
Profit curat	18,544	52
	70,1	842

Ioanichie Neagoe m. p., director executiv.

DIRECȚIUNEA:

Liviu Popescu m. p., prim-contabil.

Dr. Alexandru Andreșsi m. p.

Trifu Jifcu m. p.

Adam Crăciun m. p.

Achim Topal m. p.

Subsemnații membri ai comitetului de supraveghere examinând conturile Bilanț Perdere și Profit le-au aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Romanpetre, la 10 Ianuarie 1912

Dr. Alexandru Birescu m. p., prezid. Petru Stoica m. p. Aureliu Popoviciu m. p. Pavel Crăciun m. p. Simion Jifcu m. p.

Raportul comitetului de supraveghere.

Onorată adunare generală!

Făcându-ne datoria de control conform legii comerciale și statelor, în cursul anului 1911, am aflat totdeauna în ordine atât cassa cât și registrele institutului, bilanțul prezent l-am confrontat cu registrele principale și auxiliare pe baza cărei confrontări întărim cele spuse în raportul direcțiunii și Vă recomandăm sore primire propunerea direcțiunii cu privire la împărțirea profitului curat de K 18,544.52.

În fine Vă rugăm ca atât direcțiunii cât și nouă să binevoiți a ne da absoluturul pentru gestiunea anului 1911.

Romanpetre, la 10 Ianuarie 1912.

Dr. Alexandru Birescu m. p., prezid. Petru Stoica m. p. Aureliu Popoviciu m. p. Pavel Crăciun m. p. Simion Jifcu m. p.

„STEUA” takaré- hitelintézet részvénytársaság

R. mánpetre.

MEGHIVÁS.

„Steaua” takaré- és hitelintézet részvénytársaság által február hó napján délután 3^{1/2} orakor hivatalos helységében Romanpetre tartandó

XIV-dik rendes közgyűlésre

a részvényesek ezennel meghívotnak

Napi rend:

1. Az igazgatóság jelentése az 1911 üzlet évre.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A mérleg vezetésű nyereség számlák megvizsgálása.
4. Az osztalék megállapítása, a tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása.
5. Egy igazgató-díj tag választása.
6. A felügyelő bizottság választása.
7. Esetleges indítványok.

Azon részvényesek kik a közgyűlésen résztvenni ohajtanak fel vannak kérve alapszabályaink értelmében, részvényeiket az intézet pénztáránál, vagy a nagyszabeni „Albina”, a verseczi „Luceafărul” a révaufalusi „Sentinela” és pancsovai „Panciovana” intézeteknél letelni.

Romanpetre, 1912 január hó 6-án.

Az igazgatóság.

Pasiva.

	K	f
Capital societar	160,000	—
Fond de rezervă	48,485	90
Fond special de rezervă	3,077	58
Fond de penziune	4,500	—
Depozite spre fructificare	388,254	55
Reescompt	266,254	—
Avansuri pe efecte proprii	13,500	—
Dividende nerdate	1,487	—
Interese tranzitorii și diverse conturi debitoare	8,900	63
Profit curat	18,544	52
	913,004	18

Credit.

	K	f
Interese de reescompt	47,223	60
Interese ipotecare	21,220	70
Interese d: Cont-Curent.	100	47
Venite dela efecte	1,613	65
	70,158	42

A felügyelő bizottság jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

A törvény és alapszabályok által köteleseünké tett ellenőrzést és felügyeletet a lefolyt 1911 ik üzletévben kellő képen gyakorolván, az intézet könyveit és pénztárát mindenkor rendben találtuk; a betérjesztet zárszámadást az intézet könyveivel összehasonlítottuk mely megvizsgálás alapján az igazgatóság jelentésben foglaltakat részünkől is megerősítettük és annak a 18,544.52 K tiszta nyereség hova fordítására vonatkozó indítványát elfogadásia ajánljuk.

Végül kérjük a t. közgyűlést miszerint az igazgatóságnak valamint nekünk a lefolyt évre a felmentvényt megadni kegyeskedjék. Romanpetre, 1912 évi január hó 10-én.

Dr. Birescu Sándor s. k., el.ök. Petru Stoica s. k. Aureliu Popovici s. k. Jifcu Simion s. k. Pavel Crăciun s. k.

„ȘOIMUL“, institut de credit și economii în Uioara.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Șoimul“ în Uioara se invită în sensul § 18 din statute a participa la

a doua adunare generală ordinară,

care se va ține în 8 Februarie 1912 la 3 oare p. m. în localul institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării.
2. Designarea unui notar și alor 2 verificatori pentru protocolul adunării generale și scrutinii.
3. Raportul direcțiunii.
4. Raportul comitetului de supraveghiere.
5. Aprobarea bilanțului și împărțirea profitului curat.
6. Fixarea marcelor de prezență pe anul 1912.
7. Alegerea unui membru în direcțiune cu mandat pe 4 ani.
8. Aprobarea regulamentului pentru funcționarii institutului.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare generală în persoană ori prin plenipotențiați, sunt rugați conform § 20 din statute să-și depună acțiunile până în 7 Februarie 1912 la cassa institutului, ori la institutele „Ardeleana“ și „Patria“.

Uioara, la 4 Ianuarie, 1912.

Direcțiunea.

Active.		Bilanț cu 31 Decembrie 1911.		Pasive	
	K	f		K	f
Cassa	18,390	57	Capital social	200,000	—
Cambii cu giranți	269,042	61	Fond de rezervă	7,710	—
Cambii cu acoperire hipotecară	635,866	71	Depuneri spre fructificare	248,653	91
Cont-curent	18,454	87	Depuneri în cont-curent	212,404	56
Efecte	12,100	—	Reescont	319,552	65
Realități de vânzare	63,441	—	Diversi creditori	39,283	15
Mobilier	2,000	—	Interese transitoare	20,755	50
Spese de fondare	1,787	76	Profit curat	31,773	53
Diversi debitori	950	—			
Interese trans. de reescont	3,104	78			
	1,080,138	30		1,080,138	30

Spese.		Contul Profit și Pierdere.		Venite.	
	K	f		K	f
Interese de depuneri	9,393	16	Interese de la cambii cu giranți	17,977	62
Interese de reescont	17,918	37	Interese de la cambii cu acop. hip.	39,322	75
Interese de cont-curent	3,314	97	Interese de la efecte	323	33
Salare și bani de quartir	5,493	99	Venite dela realități	17,547	81
Spese, chirie, etc.	4,361	44	Alte venite	4,104	17
Dare pentru int. dep.	939	31			
Dare	5,178	14			
Amortizare din spese de fondare	595	92			
Amortizare din mobilier	306	85			
Profit curat	31,773	53			
	79,275	68		79,275	68

Uioara, în 31 Decembrie 1911.

DIRECȚIUNEA:

Emil Pop m. p. director executiv.		Romul Dimboiu m. p. contabil	
M. Vlad prezident.	George Micu m. p.	M. Buzdugan m. p.	I. I. Lăpădatu m. p.
Dr. Iuliu Morariu m. p.	Dr. Silviu Moldovan m. p.	Ioan Moldovan m. p.	Iuliu Ilian m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Gavril Pop m. p.	Adrian Cristea m. p.	Nicolae Galea m. p.	Ștefan Roșian m. p.
Leontin Pușcariu m. p.	Ioșif Lissai revizor expert al „Solidarității“.		

„ANCORA”, societate pe acții în Gátalja (Temes megye).

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului „ANCORA” societate pe acții în Gátalja (Temes megye) se convoacă și sunt rugați a participa la

a II-a adunare generală ordinară,

ce se va țineă *Duminecă în 28 Ianuarie 1912 la 3 ore p. m.* în localul institutului.

Obiectele adunării:

1. *Constituirea biroului.*
2. *Raportul direcțiunii și al inspecțiunii.*
3. *Deciderea asupra distribuirii profitului net.*
4. *Absolvirea comitetului de supraveghiere pe anul 1911.*
5. *Alegerea comitetului de supraveghiere.*
6. *Modificarea statutelor.*
7. *Hotărâre asupra urcării capitalului societar.*
8. *Eventuale propuneri făcute în înțelesul §. 24 din statute.*

Gátalja, la 1 Ianuarie 1912.

Direcțiunea.

Activa — Vagyon.		Bilanț cu 31 Dec. 1911. — Mérleg-számla 1911. dec. hó 31-én.		Pasiva — Tehér.	
		K	f	K	f
Cassa în numărar — Pénztárhézeslet . . .	4,072.81	Capital societar — Alaptőke	50,000.—		
Cassa de păstrare postală — Póstatakarék-pénztár	919.49	Fond de rezervă — Tartalékalap **) . . .	2,034.—		
Bănci — Bankok	6,048.—	Fond de binefaceri — Jóékonysági alap . .	42.92		
Cambii de bancă — Bankváltók *)	155,780.50	Depuneri spre fructificare — Betétek . .	46,828.67		
Imprumuturi ipot. — Jelzálog kölcsönök . .	11,600.—	Depozite — Letétek	2,707.—		
Imprumut. de Cont-Curent — Folyószámla kölcsönök	6,124.07	Reescompt — Visszleszámitolás	101,874.—		
Debitori — Adósok	5,289.16	Poziții tranzitorice — Átmeneti tételek . .	803.74		
Mașina de peptenat lână — Gyapjú fűsülő gép . .	1,206.—	Profit curat — Tiszta nyereség	1,740.70		
Imobile — Ingatlanok	2,000.—				
Efecte — Értékpapírok	11,330.—				
Mobilier — Butorzat	1,661.—				
	<u>206,031.03</u>				<u>206,031.03</u>

*) 50,000 coroane cu acoperire ipototecară.
50,000 korona jelzálogilag fedezve.

**) Cu dotarea proiectată din anul curent fondul de rezervă se urcă la K 3,500.—
A folyó évi projektált dotációval a tartalékalap kitesz K 3,500.—

Debit — Tartozik.		Contul Profit și Perdere. — Nyereség és veszteség számla.		Credit — Követel.	
		K	f	K	f
Interese după depuneri — Betét kamat . . .	1,620.82	Interese — Kamatok	8,119.13		
Salare — Fizetések	2,928.42	Venite dela mașină — Jövedelem a géptől . .	182.28		
Interese de reesc. — Visszleszámitolási kamat . .	2,360.12	Proviziuni — Jutalékok	702.12		
Spese de birou — Iroda költség	895.13	Int. de cont curent — Folyószámla kamat . .	130.—		
10% dare după interese la depuneri — 10% betét kamatazó	162.08	Alte venite — Egyéb jövedelmek	1,033.45		
Chirie — Házbér	160.—				
Amortizațiuni — Leírások	300.—				
Profit curat — Tiszta nyereség	1,740.70				
	<u>10,167.27</u>				<u>10,167.27</u>

Gátalja, la 31 Decembrie 1911.

Simeon Popescu m. p. director executiv.

Trandafir Mercia m. p. cassar.

DIRECȚIUNEA — IGAZGATÓSÁG:

Vichentie Pepa m. p.   Ilie Gilezan m. p.   Avram Olariu m. p.   Grăia Margan m. p.
Achim Luichiță m. p.   Brizu Ioan m. p.   Ioan Epure m. p.   Ilie Broștean m. p.

Controlând conturile de mai sus cu cărțile institutului le-am aflat în consonanță. — Fenti számlákat az intézet könyveivel összehasonlítva, megegyezőknék találtuk.

INSPECȚIUNEA — FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Dr. I. Dămian m. p., prezident.

Demetriu Bulgă m. p.   Nicolae Mărian m. p.   Nicolae Jurca m. p.   Paul Nica m. p.
Revidat și aflat în consonanță cu cărțile și inventarele.

Liviu Magdu m. p.

revizor expert al „Solidarității”.

„ȚIBLEȘANA” institut de credit și economii, societate pe acții în Reteag.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Țibleșana” societate pe acții în Reteag sunt concheși în sensul §-ului 22 din statutele institutului la

a IX-a adunare generală ordinară,

ce se va ține la 2 Februarie 1912 st. n., la orele 10 a. m., în localitățile institutului.

Obiectele:

1. Constituirea adunării, denumirea prin președinte a unui no tar, 2 verificători și 2 scrutători.
2. Raportul direcțiunii și al comitetului de revizuire despre gestunea anului 1911.
3. Aprobarea bilanșului și decidera asupra distribuirii profitului curat.
4. Alegerea alor 2 membri în direcțiune.
5. Modificarea §-ui 57 din statute.
6. Eventuale propuneri.

Reteag, la 5 Ianuarie 1912.

Direcțiunea.

NB. Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Țibleșana” societate pe acții în Reteag, cari voiesc a lua parte la adunarea generală ordinară în persoană, sau prin plenipotențari, sunt rugați în sensul §-ului 24 din statutele societății a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență, cel puțin cu 2 oare înainte de începerea ședinței.

Activa - Vagyon.		Bilanș cu 31 Dec. 1911. — Mő-leg számla 1911. dec. hó 31-én.		Pasiva - Teher.	
	K f		K f		K f
Cassa — Pénztár	14,546.18	Capital — Alaptőke	100,000.—	Fond de rezervă — Tartaléktőke	38,600.—
Giro conto la Banca Austro-Ung. — Giro az Osztrák-Magyar-Banknál	715.46	Fond de rez. special — Rendkívüli tartalékalap	2,967.—	Fond de penziune — Nyugdíjalap	3,415.—
Cambii — Váltók	402,035.11	Fond filantropic — Jőekonyalap	1,127.—	*43,110.—	
Cambii asig. hip. — Jelz. bizt. váltók	398,204.66	800,289.77	Depuneri spre fructificare — Betétek	463,438.90	
Efecte — Értékpapir	28,20.—	Fundațiunea Boca — Boca féle alapítvány	2,533.50	468,992.40	
Conturi curente — Folyószámla	122,340.40	Reescompt — Visszleszámított váltók	388,957.—		
Casele institutului — Intézeti házak	59,829.93	Diversi creditori — Különféle hitelezők	6,514.89		
După amortizare — Leírás után	329.93	59,500.—	Interese anticipate — Eőre vett kamatok	7,144.24	
Mobilier — Butorzat	1,350.—	După amortizare — Leírás után	150.—	1,210.—	
Diversi debitori — Különféle adósok	3,940.62	1,030,732.43	Profit curat — Tiszta nyereség	16,039.90	
				1,050,732.43	

* Cu dotația din anul acesta fondurile fac suma de Cor. 50,683.90

Debit — Tartozik.		Contul Profit și Perdere. — Nyereség és veszteség számla.		Credit — Követel.		
	K f		K f		K f	
Interese la depuneri — Betétkamat	17,950.93	Interese restante — Hátralékos kamatok	7,909.33	Interese la cambii — Váltókamat	26,162.97	
Interese la fonduri — Tartalékalapok kamata	2,462.31	20,418.24	Interese la cambii asig. hipot. — Jelzálogilag bizt. váltókamat	23,073.09	57,135.39	
Interese la reescompt — Visszleszámított váltók kamata	25,675.36	Dare directă și com. — Allami és községi adók	6,283.15	Interese la cont curent — Folyószámlakamat	9,882.66	
10% dare după dep. — 10% betét kamatadó	1,795.09	Competință pentru caz de morb. — Beteg	97.87	Interese la efecte — Értékpapir kamat	840.78	
8,176.11	Segélyező díjak	8,176.11	Spese de birou și porto — Irodai költségek és portó	3,223.83	Provizione — Jutalék	12,629.22
3,223.83	Salare — Fizetések	8,585.—	Profit curat — Tiszta nyereség	16,013.90	Chirie și alte venituri — Házbér és egyéb jövedelem	2,079.32
479.93	Amortizări — Leírások	479.93				
16,013.90						
82,567.37					82,567.37	

Reteag, la 31 Decembrie 1911.

Dr. Boca m. p.,
dir. executiv — vezérig.

George Fráncu m. p.,
contabil — könyvelő.

MEMBRII DIRECTIUNII—IGAZGATOSÁGI TAGOK:

Teodor Cotușiu m. p., președint. Demetriu Vaida m. p. Ioan Băieșiu m. p. Emil Sigharteu m. p.
Alexandru Sigharteu m. p. G. Boca m. p. Boca m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și consonanță cu registrele institutului. — Alulirott felügyelő bizottság jelen számadásokat megvizsgáltuk, helyeseknek és az intézet könyveivel összhangzoknak találtuk.

Alexiu Candale m. p. Gregoriu Ciunterei m. p. Dumitru Păltinean m. p. Simion Pugna m. p.
președint.